

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра соціальної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЇЦИДОЛОГІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

перший рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність _____ 6.053 Психологія _____

(код і назва спеціальності)

кваліфікація _____ бакалавр з психології _____

Робоча програма СУЇЦИДОЛОГІЯ

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківська державна академія культури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології

Протокол від. “27” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри соціальної психології

(підпис) (Большакова А.М.)

(прізвище та ініціали)

. “27” серпня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова
	<u>6.053 Психологія</u> (шифр і назва)	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.053 Психологія</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 150		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 10	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції
		32 год.
		Практичні
		__ год.
		Семнарські
		20 год.
		Самостійна робота
98 год.		
Індивідуальні завдання:		
__ год.		
		Вид контролю: іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 52/98

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Суїцидологія» – навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень психологічної науки посилює теоретичну та практичну професійну підготовку бакалаврів з психології.

Мета: формування практичних навичок роботи з особами з групи суїцидального ризику, що представляється необхідним елементом професійної підготовки сучасного психолога.

Завдання:

- ознайомити студентів із механізмами формування суїцидальної поведінки;
- сформувати навички й уміння інтерпретувати психологічні аспекти та соціальні фактори суїциду;
- ознайомити студентів з основними напрямками психологічної допомоги родичам та друзям самовбивці.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none"> • володіння культурою мислення, аналізом, синтезом, узагальненням та систематизацією фактів і теоретичних положень; • володіння навичками аналізу своєї діяльності та застосування методів когнітивної та емоційної регуляції власної діяльності, фізичного та психічного стану; • вільного володіння інформаційними технологіями для виконання завдань професійної діяльності; • підготовки та здійснення стандартних процедур надання психологічної допомоги індивіду, групі, організації з використанням сучасних, науково обґрунтованих методів та технологій; • проведення роботи з кадровим складом різного типу організацій з метою відбору кадрів, управління їх мотивацією та створення соціально-психологічного клімату, що сприяє 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність продемонструвати базовий рівень знання та розуміння основних законів психічної діяльності людини, що визначаються у загальній, віковій, соціальній, юридичній, політичній, клінічній психології, етнопсихології; • здатність враховувати вікові, гендерні, соціально-економічні, релігійні, культурні та інші відмінності при вирішенні завдань у професійній та соціальній діяльності; • здатність обирати, використовувати, модифікувати та адаптувати існуючі і створювати нові методики науково-дослідної та психодіагностичної діяльності з використанням методів математичної статистики та інформаційних технологій; • здійснювати постановку прикладних завдань щодо застосування психологічних методів та технологій з метою впровадження результатів науково-практичних доробок щодо

оптимізації процесу досягнення цілей організації;	забезпечення психічного благополуччя та повноцінного функціонування людини <ul style="list-style-type: none"> • здійснювати діагностику та експертизу психологічних властивостей і станів, особливостей розвитку різних сфер особистості та особливостей груп.
---	---

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- об'єкт, предмет, структуру дисципліни;
- теоретичні основи психологічного діагностування;
- завдання і методи роботи з особами суїцидальної поведінки;
- систему сучасних психодіагностичних методів виявлення схильності до суїциду.

вміти:

- виявляти соціальні фактори ризику суїциду;
- підбирати адекватні психологічні методи роботи з людьми, схильними до суїциду;
- надавати психологічну допомогу родичам та друзям самовбивці;
- робити правильний та обґрунтований психологічний діагноз на основі отриманих даних.
- здобувати навички суспільної діяльності з профілактики суїциду.

Мати **навички** використання найбільш поширених психологічних методик, ведення протоколів обстеження та формулювання висновків за результатами психодіагностичного обстеження.

3. Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1.
Загальна характеристика суїцида

Тема 1. Теорії суїцидальної поведінки

Тема 2. Класифікація та причини суїциду

Тема 3. Соціальні фактори, що ведуть до самовбивства

Тема 4. Правові та деонтологічні аспекти суїциду

Тема 5. Суїцид через призму релігійних уявлень. Ритуальні самовбивства

Змістовий модуль 2.
Профілактика та діагностика суїциду

Тема 6. Особливості дитячого та підліткового суїциду

Тема 7. Фактори, що впливають на суїцидальну поведінку

Тема 8. Вимоги до фахівця, який працює з суїцидентами

Тема 9. Ознаки суїцидальних намірів

Тема 10. Запобігання самогубства

Тема 11. Поственція (психологічна допомога родичам та друзям самогубця)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
<u>Змістовий модуль 1 Загальна характеристика суїцида.</u>						
<i>Тема 1.</i> Теорії суїцидальної поведінки	16	4	2			10
<i>Тема 2.</i> Класифікація та причини суїциду	16	4	2			10
<i>Тема 3.</i> Соціальні фактори, що ведуть до самовбивства	14	2	2			10
<i>Тема 4.</i> Правові та деонтологічні аспекти суїциду	14	2	2			10
<i>Тема 5.</i> Суїцид через призму релігійних уявлень. Ритуальні самовбивства	16	4	2			10
Разом за змістовим модулем 1	76	16	10			50
<u>Змістовий модуль 2. Профілактика та діагностика суїциду</u>						
<i>Тема 6.</i> Особливості дитячого та підліткового	14	4	2			8

суїциду					
Тема 7. Фактори, що впливають на суїцидальну поведінку	14	4	2		8
Тема 8. Вимоги до фахівця, який працює з суїцидентами	12	2	2		8
Тема 9. Ознаки суїцидальних намірів	12	2	2		8
Тема 10. Запобігання самогубства	11	2	1		8
Тема 11. Поственція (психологічна допомога родичам та друзям самогубця)	11	2	1		8
Разом за змістовим модулем 2	74	16	10		48
Усього годин	150	32	20		98

5. Теми практичних занять
Не передбачено

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теорії суїцидальної поведінки	2
2	Тема 2. Класифікація та причини суїциду	2
3	Тема 3. Соціальні фактори, що ведуть до самовбивства	2
4	Тема 4. Правові та деонтологічні аспекти суїциду	2
5	Тема 5. Суїцид через призму релігійних уявлень. Ритуальні самовбивства	2
6	Тема 6. Особливості дитячого та підліткового суїциду	2
7	Тема 7. Фактори, що впливають на суїцидальну поведінку	2
8	Тема 8. Вимоги до фахівця, який працює з суїцидентами	2
9	Тема 9. Ознаки суїцидальних намірів	2
10	Тема 10. Запобігання самогубства	1
11	Тема 11. Поственція (психологічна допомога родичам та друзям самогубця)	1
	Разом	20

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Тема 1. Теорії суїцидальної поведінки	10
2	Тема 2. Класифікація та причини суїциду	10
3	Тема 3. Соціальні фактори, що ведуть до самовбивства	10
4	Тема 4. Правові та деонтологічні аспекти суїциду	10
5	Тема 5. Суїцид через призму релігійних уявлень. Ритуальні самовбивства	10
6	Тема 6. Особливості дитячого та підліткового суїциду	8
7	Тема 7. Фактори, що впливають на суїцидальну поведінку	8
8	Тема 8. Вимоги до фахівця, який працює з суїцидентами	8
9	Тема 9. Ознаки суїцидальних намірів	8
10	Тема 10. Запобігання самогубства	8
11	Тема 11. Поственція (психологічна допомога родичам та друзям самогубця)	8
	Разом	98

9. Індивідуальні завдання

1. Генетичні, біохімічні та патопсихологічні аспекти-ти суїциду.
2. Дитячий і підлітковий суїциди.
3. Історичні аспекти суїциду.
4. Класифікація і причини суїциду.
5. Культура і самогубство.
6. Оцінка ризику суїциду.
7. Правові та моральні аспекти суїциду.
8. Запобігання самогубства.
9. Ознаки суїцидальних намірів.
10. Психічні розлади як причина самогубства.
11. Психологічна допомога родичам та друзям само-вбивці.
12. Ритуальні самогубства.
13. Соціальні чинники в скоєнні самогубств.
14. Суїцид як філософська проблема.

15. Фактори підвищеного ризику самогубства.
16. Філософські аспекти самогубств.
17. Епідеміологія суїцидальної поведінки.
18. Етапи розвитку суїцидальної поведінки.

10. Методи навчання

Методи навчання, що використовуються у процесі лекційних занять:

- лекція з елементами пояснення;
- лекція-бесіда;
- лекція-дискусія;
- ілюстрація наочних матеріалів;
- пояснення.

Методи навчання, що використовуються під час практичних занять:

- виконання вправ та завдань;
- робота з текстом підручника (конспектування, анотування, реферування, цитування тощо);
- самостійна робота.

11. Методи контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений іспит. Проведення підсумкової атестації і отримання на ній позитивної оцінки включає: а) оцінку проміжної атестації (результати модуля), б) оцінку відвідуваності занять і активність в аудиторії; а також в) оцінку виконання усіх завдань самостійної роботи.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати практичних занять.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2-3	T4-5	T6	T7-8	T9-10	T11	20	100
10	10	10	10	15	15	10		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

№ з/п	Найменування методичних матеріалів	Рік вида ння	Наявність в бібл. примірн.	Ел. варіан т	Код
1	2	3	5	6	7
1. ТЕКСТИ ТА КОНСПЕКТИ ЛЕКЦІЙ					
1	Основи психодіагностики : Опорний конспект лекцій до курсу до курсу для студ. 2 курсу напряму «Соціальна педагогіка» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / Харк. держ. акад. культури; Уклад.: А.М. Большакова. – Х., 2012. – 57 с.	2012	50	+	
2. СЛОВНИКИ, ДОВІДНИКИ					
1	Большой психологический словарь / Под ред. Б.Г. Мещерякова, В.П. Зинченко.- СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2003.- 672 с.	2003	2	-	
2	Дьяченко М.И.. Психологический словарь-справочник / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович.- Минск: Харвест, 2001.- 576 с.	2001	1	-	
3	Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова.- М.: Педагогика-Пресс, 1999.- 439 с.	1999	1		

4	Ребер Артур. Большой толковый психологический словарь. В 2-х т. / Артур Ребер ; The Penguin.- М.: АСТ, 2001.	2001	1		
5	Словарь практического психолога / Сост. С.Ю. Головин.- Минск: Харвест, 2003.- 800 с.	2003	1		

14. Рекомендована література

Базова

1. Блейхер, В. М. Клиническая патопсихология : руководство для врачей и клинических психологов : учебное пособие / В. М. Блейхер, И. В. Крук, С. Н. Боков. – М.: Московский психолого-социальный институт, 2006. – 623 с.
2. Клиническая психология / под ред. М. Пере, У. Бауман. – СПб.: Питер, 2007. – 1312 с.
3. Клиническая психология : учебник для вузов / под ред. Б. Д. Карвасарского. – СПб.: Питер, 2007. – 959 с.
4. Шнейдер, Л. Б. Основы консультативной психологии: учебное пособие / Л. Б. Шнейдер. – М. [и др.]: МПСИ [и др.], 2005. – 348 с.

Додаткова

1. Елизаров, А. Н. Психологическое консультирование семьи: учебное пособие / А. Н. Елизаров. – М.: Ось-89, 2004. – 399 с.
2. Зайченко, А. А. Самоповреждающее поведение / А. А. Зайченко // Вызовы эпохи в аспекте психологической и психотерапевтической науки и практики: материалы Третьей Всероссийской научно-практической конференции (Казань, Казанский государственный университет, 22-23 ноября 2007 года). – Казань: ЗАО «Новое знание», 2007. – С. 381-386.
3. Хухлаева, О. В. Основы психологического консультирования и психологической коррекции: учебное пособие для вузов / О. В. Хухлаева. – 5-е изд., стереотип. – М.: Академия, 2008. – 202 с.
4. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности / Л. Хьелл. – 3-е изд. – СПб.: Питер, 2007. – 607 с.
5. Шнейдер, Л. Б. Основы семейной психологии : учебное пособие / Л. Б. Шнейдер. – 2-е изд., стереотип. – М. [и др.] : МПСИ [и др.], 2005. – 926 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Научная электронная библиотека <http://elibrary.ru/defaultx.asp>
2. Наукова періодика України <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
3. Экзистенциальная и гуманистическая психология (информационный сайт) <http://hpsy.ru/>

4. Библиотека Института психотерапии и клинической психологии
<http://www.psyinst.ru/library.php>
5. Полнотекстовая база данных изданий по психологии и педагогике
http://psyjournals.ru/journal_catalog/index.shtml
6. Психологи: журнал Высшей школы экономики <http://psy-journal.hse.ru/full/>
7. Московский психологический журнал <http://magazine.mospsy.ru/>
8. Онлайн библиотека по психологии и саморазвитию.
http://www.koob.ru/practic_psychology/
9. Электронные психологические словари по психологии.
(<http://azps.ru/handbook/>; <http://psi.webzone.ru/>)